

Број: I-НМ-1-55/14
Дана: 03.02.2015. године
Нови Сад

Покрајински заштитник грађана – омбудсман након спроведеног поступка по притужби групе родитеља чија деца похађају Основну и средњу школу „Жарко Зрењанин“ у Суботици у складу са чланом 42 став 2 Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском заштитнику грађана - омбудсману ("Службени лист АП Војводине", бр. 37/2014, 40/2014 – испр. и 54/2014) Основној и средњој школи „Жарко Зрењанин“ у Суботици упућује следеће

МИШЉЕЊЕ

Основна и средња школа „Жарко Зрењанин“ у Суботици је учинила неправилност у раду јер:

- није ускладила Правилник о систематизацији радних места са одредбама члана 120 став 1 тачка 5 Закона о основама система образовања и васпитања, који прописује да је знање језика на коме се остварује образовно-васпитни рад један од услова за пријем лица у радни однос.

- није проверавала знање мађарског језика запослених (педагога, психолога и социјалног радника) у току њиховог рада и на тај начин поступала супротно члану 120 став 2 истог закона, који прописује да се услови за пријем у радни однос лица доказују приликом пријема у радни однос и *проверавају се у току рада*.

Оваквим поступањем Основна и средња школа „Жарко Зрењанин“ у Суботици је повредила право ученика на једнако право и доступност образовања и васпитања без дискриминације и издвајања по основу пола, социјалне, културне, етничке, религијске или друге припадности, месту боравка, односно пребивалишта, материјалног или здравственог стања, тешкоћа и сметњи у развоју и инвалидитета, као и по другим основама. Повређено је право ученика на пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима, које је прописано Законом о основама система образовања и васпитања.

У складу са напред наведеним, Покрајински заштитник грађана - омбудсман упућује Основној и средњој школи „Жарко Зрењанин“ у Суботици следећу

ПРЕПОРУКУ

Основна и средња школа „Жарко Зрењанин“ у Суботици ће изменити и допунити Правилник о систематизацији радних места у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, у који ће унети одредбу о томе да ако се образовно васпитни рад остварује на језику националне мањине, осим услова прописаних законом, лице мора да има и доказ о знању језика на коме се остварује образовно-васпитни рад.

Установа ће проверити знање мађарског језика запослених, имајући у виду да се и на том језику остварује образовно-васпитни рад и у току рада ће проверавати њихово знање у овој области.

Основна и средња школа „Жарко Зрењанин“ у Суботици обавестиће Покрајинског заштитника грађана - омбудсмана о мерама које су предузете ради спровођења ове препоруке у року од 15 дана од дана достављања препоруке, у складу са чланом 42 Покрајинске скупштинске одлуке о Покрајинском заштитнику грађана - омбудсману.

Ова препорука ће после уручења Основној и средњој школи „Жарко Зрењанин“ у Суботици бити објављена на Интернет страници покрајинског заштитника грађана - омбудсмана.

Образложење

Покрајински заштитник грађана – омбудсман је примио притужбу на рад Основне и средње школе „Жарко Зрењанин“ у Суботици групе родитеља чија деца похађају ову школу, у којој се указивало на неправилности у раду директорке школе које се односе на угрожавање права деце са аспекта заштите права националних мањина.

Наводи притужбе су се односили на то да 15 ученика мађарске националности немају стручну дефектолошку подршку, да запослени (директорка, психолог, педагог и други запослени) не владају довољно добро мађарским језиком, као и да је школа у радни однос примила лице којем се родитељи могу обратити на мађарском језику, али како се тврди ни оно не влада тим језиком. Испитивани су и наводи из притужбе који се односе на укидање предмета мађарски језик са елементима националне културе.

Поступајући по притужби Покрајински заштитник грађана упутио је захтев Основној и средњој школи „Жарко Зрењанин“ у Суботици да се изјасни о наводима притужбе. Након спроведеног поступка утврђено је следеће чињенично стање:

- у изјашњењу школе се наводи да су сви дефектолози на територији града максимално запослени у свим установама, што доказује и достављен распоред њиховог рада, као и да не постоји довољан број стручног кадра у школи, али ни финансијских могућности да се дефектолози у школи ангажују. Потом, тврдило се да не постоји језичка баријера око обављања стручних послова у школи, те да запослени (педагог, психолог, социјални радник) немају проблема у комуникацији са децом и родитељима.
- на основу достављеног изјашњења Покрајински заштитник грађана није био у могућности да закључи да ли запослени у установи (педагог, психолог и социјални радник) и лице које је по наводима из притужбе засновало радни однос у школи у циљу олакшавања комуникације управе школе са родитељима и децом мађарске националности владају довољно добро мађарским језиком. Имајући у виду одредбу члана 120 став 3 Закона о основама система образовања и васпитања која прописује **да се услови за пријем у радни однос доказују приликом пријема у радни однос и проверавају у току рада**, у конкретном случају Покрајинском заштитнику грађана **нису достављени докази о знању језика запослених нити је обавештен да ли је проверавано њихово знање предметног језика у току рада**. Предметној школи је указано на мишљење Покрајинског заштитника грађана да у установи у којој се врши образовање и васпитање деце са сметњама у развоју, чији је циљ што боља социјална интеграција ове рањиве друштвене групе деце, познавање и добро владање запослених мађарским језиком је од великог значаја.
- Покрајински заштитник грађана је затражио да школа достави доказе о знању мађарског језика запослених, изјашњење и доказе о томе на који је начин проверавано знање језика у току њиховог рада.
- у допуни изјашњења се наводи да приликом заснивања радног односа са педагогом, психологом и социјалним радником није постојао услов познавање језика на којима се изводи образовно-васпитни рад, као и да увидом у персоналне досијее не постоји доказ о знању језика на коме се остварује образовно-васпитни рад.
- имајући у виду напред наведене тврдње и приложену документацију, Покрајински заштитник грађана је закључио да Школа чини неправилност у раду, јер не поступа у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, који прописује услове за пријем у радни однос лица, као и да се услови доказују приликом пријема у радни однос и проверавају у току рада. *Закон је проширио услове за пријем у радни однос на све запослене, који се утврђују како у поступку пријема у радни однос, тако и у току рада.*

- Покрајински заштитник грађана сматра да у школама у којима се настава изводи на матерњем језику или двојезично треба настојати, у складу са потребама средине и могућностима школе, да школа има што већи број запослених који у одређеној мери познају и други језик, ради бољег споразумевања и зближавања у свакодневним активностима ученика, његових родитеља и старатеља и запослених у школи. У том смислу педагог, психолог и социјални радник треба да знају језик националне мањине на којем се изводи образовно-васпитни рад.

Сходно наведеном, након утврђивања свих релевантних чињеница Покрајински заштитник грађана је нашао да постоје неправилности у раду школе, те је одлучио да Основној и средњој школа „Жарко Зрењанин“ у Суботици упути препоруку као у изреци.

ЗАМЕНИЦА ПОКРАЈИНСКОГ ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Ева Вукашиновић